

Számvetés — magunkról

A szerkesztőségben festés volt, meg mázolás. Nem nagy ügy, főként azok számára nem, akik még nem jártak nálunk, s nem látták az utólagra tíz évvel ezelőtt kifestett falakat, és az ezzel nagyjából egyidős berendezési tárgyakat. Most újra tiszták a falak, s a lehetőségekhez képest megújult környezetünk.

A külső megújulás elgondolkodtatott. Nem volna-e szükség a szerkesztőségre, a lapnak egy „belső” rendcsinálásra is, „belső” értékeink és értéktelenségeink felülvizsgálatára, rendezésére.

A kérdés már motoszkált bennem, de nem vettem volna papírra, ha nem veszem kezembe a budapesti Műszaki Egyetem lapját, s ha elkerüli figyelmemet az a bizonyos írás, melyben a lap munkatársai afelől érdeklődnek a műegyetemistáknál, milyennek találják egyetemi sajtójukat. A gondolatok közzétételében az is megerősített, hogy épp a napokban tárgyalta a JATE párt-végrehajtóbizottsága a Szegedi Egyetem utóbbi két évben végzett munkáját.

A fenn motiváló tényezőkhátására úgy döntöttem, nyilvánosan próbálok számot vetni munkánk eredményességével, eredménytelenségével. Másiképpen megfogalmazva a kérdést, hogyan értékelhető lapunk tevékenysége, jó-e, rossz-e a Szegedi Egyetem?

A hallgatók véleményének többségét ismerem, egyrészt személyes beszélgetések, másrészt a rádióban — a közelmúltban az egyetemi lapokból elhangzott — riport alapján. Ebben a bizonyos másokban több kifogás is elhangzott, kezdve a lapban megjelenő témák érdektelenségén, végezve a munkatársak stílusán. Az elhangzottakkal vitába szállni már nincs értelme, inkább csak felsorolnám a riport kapcsán bennem felmerülő kérdéseket: 1. A megkérdettek közül hányan hoztak már cikket vagy legalább is témavaslatot hozzánk? 2. Van-e konkrét elképzelésük a „másként-szerkesztés” módjáról? 3. Tudják-e, hogy a lap három intézményé, a József Attila Tudományegyetemé, a Szegedi Orvostudományi Egyetemé és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskoláé? 4. Észlelték-e, hogy az újság a szegedi felsőoktatási intézmények oktatóinak, dolgozóinak és hallgatóinak készül? 5. Vajon a nyilatkozó hallgatók közül hányan választottak már olyan írásokra, melyek vitaindító szándékkal íródtak?

Tisztában vagyok azzal, hogy ha rossz a Szegedi Egyetem,

nem az előbbieket miatt rossz. Emiatt is lehet rossz, de nem csak emiatt. Nyilván, baj van velünk, munkatársakkal is. (Elnézést kérek a kollegáimtól, hogy a nevükben is nyilatkozok!) Talán nem vagyunk kellően tájékozottak az egyetemisták mindennapjaiban, talán nem vagyunk elég rugalmasak, esetleg elég szemfülesek. Azt sem tagadom, nem háborodunk fel minden esetben a hallgatókat ért, vélt igazságtalanságokon, mert nem tekintjük ezeket igazságtalanságoknak. Indokolt esetekben viszont alaposan utánajárunk a felvetett gondoknak, s úgy vélem, minden tőlünk telhetőt megteszünk a problémák orvoslásáért.

Az is lehet, szerkesztési elveinkkel van baj. Talán sokat „firkálunk” érdektelen dolgokról, s kevesebb figyelmet fordítunk az egyetemisták létét meghatározó tényezőkre. Időnként túl óvatosak vagyunk, talán nem merünk, vagy nem akarunk darázsfejébe nyúlni. Ha ezt tényleg így látják az egyetemisták, s ebbéli meggyőződésüket tényekkel is igazolni tudják, miért nem jönnek be a szerkesztőségbe, s miért nem itt adnak hangot bírálatuknak?

Elismerem, az utóbbi időben, mi sem tettünk sokat annak érdekében, hogy nyilvános fórumon tájékozódjunk a hallgatók lappal kapcsolatos véleményéről, s hogy tájékoztassuk őket elképzeléseinkről, munkánkról. De ennek megvan az oka. Legutolsó nyilvános (nak szánt) fórumunkon ugyanis a szerkesztőség belső és külső munkatársai, valamint a tanácsadó testületek képviselői töltötték meg a termet — írd és mondd — négy egyetemista „segítségével”.

Az itt leírtakat kifejezetten a hallgatókhoz adresszálom. Természetesen, csak azokhoz intézhetem e sorokat, akik olvassák a lapot. Egyetemeink és a főiskola oktatói-dolgozói úgy tűnik, sokkal inkább magukénak érzik a lapot, mint diákjai. Javaslatokkal, közlésre kész írásokkal segítik munkánkat, teszik érdekesebbé a hozzájuk is szóló újságot.

Nem lenne haszontalan, ha a hallgatóktól a bírálatok mellett javaslatokat is kapnánk, s nem amolyan magánbeszélgetések formájában — bár kétségtelenül az is hasznos — hanem „szemtől-szembe”, itt a szerkesztőségben. Ha ez megvalósulna, az írás elején fölített kérdés vagy el sem hangozna, vagy egyértelmű lenne a válasz. Talán egyszer ilyen is lesz!

GRÓF RÓZA

Paprikát is szedtünk ám!

Árpád apánk a Kárpát-medencét, mi a SZOTE III. éves orvos-tanhallgatói a pusztaszeri Hétvezér mgtsz paprikaföldjeit foglaltuk el. Igaz, mi csak 5 napra, de a tsz-ben azóta is Attila népet azonosítják velünk (Isten ostarai). A pusztaszeri óslakosok már akkor bezárták házaikat, és kitérték vendéglátóipari egységeik ajtáit, amikor a buszok, amelyekkel utaztunk, Kisteleket elhagyták.

A paprikaföld-foglalók között széleskörű felmérést végeztünk. Ime!

— Mi az első benyomásotok a paprikaszedésről és a paprikáról?
— „Nagyon sok van és nagyon kellemes itt paprikát szedni.”

— „Kicsit vizes, sáros, szép piros és sok.”

— „Ha harminc forintos órabérben szednénk jobb volna.”

— „Menj a francba a paprikával együtt! Egyébként nekem csak az a paprika tetszik, ami itt van a földön.”

— Mi a titka a gyors paprikaszedésnek?

— „A legfontosabb, hogy meg kell fogni minden paprikát, amit le akarunk szedni.”

— „Nem tudom, mi a gimibea mindig almát szedtünk.”

— „A lényeg az, hogy a csajok a lábuk közé vegyék a sort! Aztán ugrálnak. Gyorsan!”

— Miért dolgoztok?

— „Ha már kijöttünk dolgozunk! Különben minek vagyunk itt?”

— „Pénzért? Pénzért is! De inkább azért, hogy ha már kijöttünk akkor legalább jóesően elfáradjunk.”

— „Becsületből!”

— Te miért nem dolgozol?

— „Jó kérdés! Mert a brigádom nem dolgozik. Én voltam a zsákos, és csak azt a paprikát tudom elvinni, amit leszednek.”

— És ti miért nem dolgoztok?

— „Mi? Nincs kedvünk.”

— Kajajegyet vetetek fel?

— „Igen.”

— Dolgoztok majd érte?

— „Igen.”

— Mikor?

— „Majd.”

Egy napon az egyetem vezetői is kijöttek a paprikaföldre:
— „Sajnos hallottunk a tsz vezetőitől, hogy néhány ember nem dolgozik rendesen, illetve elég sokan hazamennek. Meg fogjuk találni a módját, hogy a jövőben ilyen ne forduljon elő. Először is, ezektől az illetőktől igazolást fogunk kérni, és ha nem megfelelő, akkor tesztünk róla, hogy máskor ne menjenek háza! Akár fejelemit is fogunk olni. Megköveteljük a 100 százalékos teljesítményt itt is, csak úgy mint az egyetemen illetve a

gyakorló helyiségekben. A többség munkájával azonban nagyon meg vagyunk elégedve. Ezzel a tsz vezetői is egyetértenek!”

Végül az évfolyam titkár („agronómusunk”) véleménye:

— „Az utóbbi napokban nagyon sok probléma felmerült a munkával kapcsolatban. A tsz és a hallgatók viszonya erősen megromlott. A kivüálló úgy látta, hogy jó a kapcsolat, de aki dolgozott, az nem valószínű, hogy szintén így látta. Nem volt éppen szerencsés húzás a tsz részéről, hogy reggel 7-kor még 200 mázást könyveltek el (11 kg-os zsák-átlag), 1 óra múlva 280 mázsa lett belőle. De mire ezt megtudták az emberek már senkinek nem volt kedve dolgozni.

És a másik! Az illemhely állapota. Mondhatni nincs illemhely... Egyébként semmi probléma!”

Végülis minden jó, ha a vége jó. Az eső esett, jöttek a buszok, mi hazajöttünk. Vége a paprikaföld foglalásnak illetve a paprikaszedésnek.

Volt aki jól érezte magát, volt aki kevésbé... Volt aki dolgozott, volt aki kevésbé... A lényeg az, hogy a többség dolgozott, és néhány 100 mázsa paprikát betakarítottunk, segítve a tsz őszi betakarítási munkáját.

FEHÉR SÁNDOR III. oh.

VÁROSUNK JOBB MEGISMERÉSÉÉRT

Utóhangok egy buszvezető „sirámaihoz”

Az őszi mezőgazdasági munkákról évről évre több cikkben beszámolnak a hallgatók lapunkban. Közösségformáló élményekről és gondokról írnak — maguk és mások okulására. Azt, hogy legközelebb jobb kedvvel és jobb körülmények között, hasznosabb munkát végezhessenek. S mert ez közérdek, szívesen költi a szerkesztőség a behozott cikket. Akkor is, ha egyik-másik esetleg „rendhagyónak” tűnik. Miként az első és harmadik joghallgatók október 13—17. közötti ruzsai munkakörülményekhez fűzött alábbi „utóhang”. Amit azzal a szándékkal teszünk közzé, hogy ha utólag is, de felhívjuk a figyelmet egy, a munkakedvet, hangulatot rontó jelenségre. (A szerk.)

Kedves Buszvezető Úr!
Amikor először hallottam azóta sem felejthető hangját, amely mindent elsőpró erővel tört ki önből, s amely pillanatok alatt rombadöntötte az emberekről az évek során felépített illúzióimat, akkor úgy éreztem nekem is üvöltőnem kell. Megpróbáltam, de a hang az elképzeléstől csak befelé tudott szólni bennem. Ugyanezt a háborzongató érzést élték át mellettem még vagy 50-en, 60-an. Bizonyára ismeri a mondást, ha nem is vallja: audiatur et altera pars, azaz hallgattassék meg a másik — akár 50—60 — fél is. Ha nem haragszik, akkor itt és most immár csendesen elmondom mindazt, amit akkor szerettem volna.

Kedves Buszvezető Úr!
Az őszi betakarítási munkákat a diákok nem szíveségből, hanem népgazdasági érdekből segítik. Azért, hogy ön is az asztalára tehesse a szüret után a bort. Amiért dolgozni kell! S bármennyire is meglepően hangzik önnel: dolgoztunk. Jól-rosszul, de dolgoztunk! Mert nem imádságra került le a tőkéről az a napi 150—160 mázsa szóla.

Tudja ön azt, mennyit kell tanulnia egy érettségiző diáknak ahhoz, hogy felvegyék az egyetemre? Van fogalma arról, hogy egy hallgató hány éjszakát tölt el a könyvek fölött egy-egy vizsgaidőszakban? S hallott-e már arról, hogy aki nem tanul, azal szemben ritkán könyörületsek a vizsgán az oktatók? Ennek tudatában talán elhamarkodottnak tartaná, hogy ismételtén csavargóknak nevezzen bennünket. Az előbbiekből nem az ön munkáját kívántam lebecsülni. Ellenkezőleg! Azt tartom, hogy a megfelelő embert a megfelelő helyre, és mindenki

ott lássa el maximálisan a munkáját, ahová kedve, tehetsége és szorgalma rendelte.

De csak a munkáját! S ne mások „minősítését”! Mert így megkímélhet másokat és önmagát is attól, hogy úgy nevezze, ahogy azt valamelyik hallgató meg is tette. Tudja mit? Igaza van! Nem önnel, aki indulatában leállítva a motort kishíján akasztását követelte az illetőnek. Persze előbb tudnia kellett volna, hogy ki volt az. Tudja meg: mindannyian voltunk, akik az autóbuszban ültünk. Remélem, rájött már azóta, hogy miért mondtuk. Nem tudom mi a véleménye, de szerintem nagyon kellemetlen dolog 6 órai fizikai munka után beülni egy levegőtlen autóbuszba. Tapasztaltam. A 20—25 fokos külső hőmérsékletre való tekintet nélkül, én nem engedtem, hogy kinyissuk az ablakokat egy kis enyhét adó levegőért, „mert az ablak olyan, hogy szétreped”. Még a függönyöket sem hagyta behúzni, mondván, hogy még abba töröljék a kezünket! Mit se számított önnel, hogy huszadmagával tűz a Nap délután 2 órakor! Azt hiszem, csupán az izgalmas fokozása volt, amikor kiderült, hogy elromlott a fűtőtest. Furcsamód úgy, hogy csak forró levegőt tudott produkálni. Higgye el, az ingyenszauna után megváltás volt kiszállni!

Kedves Buszvezető Úr!
Hallott már erkölcsi normákról? Tudja, azok olyanok, amelyeket jogszabály nem biztosít, így nem kényszeríthetők ki... Vagy van-e elképzelése arról, hogy mi számít egy csoport belügyének vagy mi nem? Mindent csak azért hoztam szóba, mert ön minősíthetetlen hangon kiabálni kezdett egy hallgatónóval, mert ő helyet kívánt foglalni egy társának. A hallgatónó, mert nő volt — s ezt nem győzőm hangsúlyozni önnel — ettől még nem nevezhető pimasznak! S az a hallgatónó sem, aki 2 óra után néhány perccel az ön előzetes engedélye nélkül fölmerésztelt szállni a buszra. Ki tudja, talán azért, mert éppen rosszul érezte magát, vagy csak a munka végeztével szeretett volna leülni? Mindegy!

Úgy vélem, hogy füstölgésem sajnos éppen önhöz nem fog eljutni, de optimista ember lévén bízom benne, hogy egyszer majd magába száll és felismeri önmaga korlátait, s ledönti ezeket. Persze lehetőleg úgy, hogy se magát, se másokat ne sértsen meg vele!

A legkedvesebb tisztelettel: — tb —

Nagy emberek „kis történetei”

Diogenész egyszer kőbányába küldték dolgozni büntetésül azért, mert bírálta az athéni tirannus szónoklatát. Egy idő múlva ismét az uralkodó színe elé idézték, de amikor az beszélni kezdett, Diogenész felállt és indult a kijárat felé.

— Hájt te hova mész? — kérdezte beszédét megszakítva a zsarnok.

— A kőbányába — válaszolta Diogenész.

Történt egyszer, hogy Pythagoras, a tudós betért egy szabóműhelybe és csikos nadrágot rendelt magának. Amikor a szabás nekilátott mértéket venni, Pythagorasz nyakra-főre osztogatta hasznos tanácsait.

A szabász végre dühbe gurult: — Ha ilyen szakember vagy, akkor inkább fogd magad és varrd meg azt a nadrágot.

Pythagorasz mélyen sóhajtott: — Elméletileg meg tudom varrni. De sajnos, csak elméletileg...

Kepler a híres csillagász (1571—1630) asztalánál ülve hirtelen odaszólt feleségének:

— Mit gondolsz, drágám, ha a világűrben olaj- és ecetcepppek, só, borshalmocskák, saláta- és egyéb zöldsgádarabok sokasága repülne, véletlen találkozásukkor keletkezhet-e saláta, amilyen most áll itt az asztalon?

— Soha! — felelte az asszony.

— De miért nem? — mondott ellent Kepler. Számításaim szerint, a törvényeknek megfelelően...

— Nem azt mondom, hogy nem lenne belőle saláta — szakította félbe a felesége. — hanem azt, hogy nem lenne olyan íze!

A francia felvilágosodás filozófusa, Voltaire (1694—1778) egy ízben találkozott az arroganciájáról és nemesi önteltségéről ismert spanyol követtel, aki őseivel kezdett hivalkogni.

A követ meséjét félbeszakítva Voltaire egyszerűen így szólt:

— Ön egy krumpira emléket engem.

Az elképedt követ arra kérte

Voltaire-t, nem mondana-e valami közelebbit elképzeléséről.

— Szívesen — mondta Voltaire —, a krumplinál is a jobbkérsz a föld alatt van.

Az észak-amerikai polgárháború (1861—65) során a rabszolgáltatás eltörléséért harcoló északiak csapatai egy ideig MacCellan tábornok főparancsnoksága alatt álltak. MacCellan derék átlagkatona volt, minden komolyabb gyakorlat, különösebb stratégiai tehetség nélkül; a katonai felelősség inkább nyomta semmint boldogította. Gondosan ügyelve arra, hogy semmit se csináljon rosszul, katonáival olyan óvatosan és lassan nyomult előre, hogy hónapokon át semmilyen előrehaladás nem történt. Ezt megunva, Lincoln elnök a következőket írta tábornokának: „Kedves MacCellan, amennyiben nem szándékozik bevetni a hadsereget, arra kérem, kölcsönképpen engedje át nekem egy időre csapatainak irányítását. Tisztelettel; Abraham Lincoln”.